

Høringssvar fra Eidsvoll Arbeiderparti

Utredning av framtidig barnehage- og skolestruktur i Eidsvoll. Delrapport 1 og 2.

Til: Eidsvoll kommune, via høringsportalen (Aktive høringer)

Sak: Høring og offentlig ettersyn, kommunestyrets vedtak 23. juni 2026, sak 26/80 (ref. 26/4027)

Avsender: Eidsvoll Arbeiderparti

Høringsfrist: 10. september 2026

Dato: 9. september 2026

1. Hovedbudskap

Eidsvoll Arbeiderparti har lest hele høringsgrunnlaget: Delrapport 1 og 2, kommunestyrets vedtak i sak 26/80, og presentasjonene fra det åpne informasjonsmøtet 24. juni. Vi anerkjenner at Delrapport 2 på flere punkter er mer metodisk bevisst enn Delrapport 1. Rapporten påkaller anerkjent metodikk for ikke-prissatte virkninger, den navngir flere ikke-økonomiske kriterier eksplisitt, og den omtaler konkrete trafikk- og sikkerhetsforhold ved skoleveier i kommunen. Det skal sies, fordi det er presisjonen som gjør en innvending verdt å lytte til.

Men hovedbudskapet vårt er prinsipielt og klart: denne prosessen har en grunnleggende feil i rekkefølgen. Et bindende sparemål ble låst før kunnskapsgrunnlaget fantes. Nullalternativet, som skal være den nøytrale referansen, er ladet i én retning. Og de analysene som avgjør saken, deriblant risiko- og sårbarhetsanalysen og de prissatte virkningene av hvert alternativ, kommer først etter at høringen er over. Dette er ikke vår tolkning. Utrederne sier det selv på lysbildene fra 24. juni: sluttrapporten i september inneholder ferdigstillelse, risiko- og sårbarhetsanalyse og de lovpålagte vurderingene, og hensyntar først da høringsinnspillene, mens saken går til beslutning i november. Kommunen sender altså på høring et grunnlag der det som avgjør saken, ennå ikke foreligger.

La oss også være helt tydelige på hvor vi står i sak. Eidsvoll Arbeiderpartis primærstandpunkt er at ingen skoler i Eidsvoll skal legges ned. Det gjelder både hel nedleggelse og delvis nedleggelse, og det gjelder alle skolene i kommunen. Vi aksepterer heller ikke at en skole tappes for trinn som et første skritt på veien mot nedleggelse. Vi er ikke imot utvikling, og kommunen kan gjerne se på hvordan øvrige tjenester, funksjoner og lokaler organiseres. Men slike vurderinger skal gjøres uavhengig av skolestrukturen. Vi krever en prosess der spørsmålet om hva skolen og barnehagen er til for, holdes åpent, og der barnas beste er reelt utredet før noe vedtas. Dette gjelder hele Eidsvoll, og det er ikke en kamp mellom grender. Vi forsvarer ikke én bygds skole på bekostning av en annens. Hver skole og barnehage i kommunen har sitt eget selvstendige grunnlag for videre drift, og alle barn har krav på en nærskole og et nærmiljø de hører til i. Det er heller ikke en kamp mellom sektorer. Vi svarer på en høring om barnehage og skole, og vi kommer ikke til å argumentere for at andre kommunale tjenester skal kuttes for at skolen skal spares. Barn, syke og eldre er ikke konkurrenter om den samme krona. De er alle deler av det samme fellesskapet, og en kommune som setter dem opp mot hverandre, har allerede tapt noe viktig.

2. Et politisk valg, ikke en nødvendighet

La oss være tydelige på hva dette er. Hele strukturarbeidet ble utløst av punkt 7 i budsjettforslaget fra Høyre, FrP, INP og KrF, vedtatt 12. desember 2025 med 18 mot 17 stemmer (KS-25/137). Innsparingsmandatet er 30 millioner kroner i 2028, med halvårsvirkning fra skoleåret 2027. Strukturutredningen er ikke en nøytral faglig øvelse som tvang seg fram. Den er resultatet av en politisk prioritering som halve kommunestyret stemte mot.

Da budsjettet ble vedtatt, lå det et fullstendig saldert alternativ på bordet. De rødgrønne partiene, Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV, Venstre, Rødt og MDG, la fram et budsjett i balanse for hele perioden uten strukturkutt i skole og barnehage. Forskjellen lå i prioriteringen: flertallet valgte å trappe ned eiendomsskatten, og lot oppvekst bære innsparingen. Det er et politisk valg flertallet har full rett til å ta. Men da kan de ikke i ettertid fortelle innbyggerne at de ikke hadde noe valg. Et saldert alternativ uten skolekutt fantes da vedtaket ble fattet, og vår dokumenterte prioritering var den motsatte av sentralisering: å bygge og styrke oppvekst, ikke å kutte i den.

For Arbeiderpartiet er fellesskolen ryggraden i utdanningssystemet. Det er der barn med ulike bakgrunn møtes, og det er en grunnleggende verdi at ulike barn går på samme skole. En desentralisert skolestruktur er ikke et særkrav for noen få bygder. Den er et likhetstiltak: når bostedet bestemmer skolen, blir skolen sammensatt av barn med ulike sosiale bakgrunn, og skolen skal ikke skape sosiale skiller mellom folk. Velferdstjenester skal være nær der folk bor. Politisk styring skal være en motkraft til sentralisering, ikke en motor for den.

Barnehage og skolefritidsordning er heller ikke tilleggstenester. I en pendlerkommune som Eidsvoll er de velferdsinfrastruktur, det som gjør at foreldre kan stå i arbeid og barn få stabile dager. Når slike rammer svekkes raskt og uten forankring, skyves risikoen nedover, til familier og ansatte som allerede har brukt opp marginene i hverdagen. God økonomistyring handler ikke om å flytte risiko nedover i systemet. Den viktigste skillelinjen i denne saken er at posisjonen ser først på regnearket og deretter på konsekvensene. Vi mener det er bakvendt.

Dette er ikke lenger bare en lokal posisjon. Fellesskoleutvalget, et regjeringsoppnevnt utvalg ledet av Bjørn Haugstad, avga 11. august 2026 sin utredning NOU 2026:10 Fellesskolen, med undertittelen Bærebjelken i framtidens samfunn, en knapp måned før høringsfristen i Eidsvoll. Utvalget slår fast i sammendraget (s. 11 til 12) at fellesskolen er «en samfunnsøkonomisk svært lønnsom investering», at bærebjelken kan bryte dersom det stadig lastes mer på den uten forsterkninger, og at det vil bli enda mer krevende for kommunene å prioritere skolen når demografiske endringer legger økende press på kommunebudsjettene. Det er nøyaktig det presset Eidsvoll nå står i. Utvalgets svar er ikke å kutte i skolen, men å verne dens ressurser langsiktig.

3. Sparemålet kom før kunnskapen

Dette er kjernen. Anbudet som beskriver utredningsoppdraget, ble utformet ut fra budsjettvedtaket alene, før det forelå noe faglig kunnskapsgrunnlag, og uten at mindretallet fikk være med på å forme premissene. Når sparemålet er låst før utredningen begynner, blir utredningen en teknisk øvelse i å nå et mål noen andre allerede har bestemt. Det er ikke et nøytralt kunnskapsgrunnlag. All anerkjent utredningsmetodikk, fra utredningsinstruksen til veilederne fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring, krever at problemet kommer før svaret, og at dagens løsning er målestokken nye alternativer vurderes mot, ikke problemet som skal fjernes. Her er rekkefølgen snudd.

4. Er premisset om innsparingspotensial i barnehage og skole dokumentert?

Kommunens samlede innsparingsbehov er stort, i størrelsesorden 100 til 150 millioner kroner for perioden. Oppvekst er altså bare en del av bildet. Vi går likevel ikke inn i hvilke andre deler av kommunens virksomhet som skal bære hva. Dette er en høring om barnehage og skole, og vi holder oss til vårt eget område. Det vi prøver, er premisset som gjelder dette området: at det finnes et innsparingspotensial i barnehage og skole som kan hentes ut gjennom strukturendring. Kommunens egen presentasjon 24. juni er verdt å merke seg her. Struktur ble beskrevet som ett av tre store grep, og begrunnelsen for å starte nettopp der var at «en må starte et sted». Det er en ærlig formulering, men den viser at strukturgrepet ikke er valgt fordi det er dokumentert at pengene ligger der, men fordi det er et sted å begynne.

Statens egne beregninger gir grunn til å prøve dette premisset nærmere. Kommunal- og distriktsdepartementets effektivitetsanalyser, utført av Senter for økonomisk forskning ved NTNU Samfunnsforskning, gir Eidsvoll for 2024 en effektivitetsscore på 91 i barnehage og 89 i grunnskole, der 100 er beste observerte praksis. Landssnittet er 77,2 i barnehage og 78,4 i grunnskole. Det plasserer Eidsvoll som nummer 13 av 349 kommuner i barnehage og nummer 35 av 306 i grunnskole. Sagt enkelt: den sektoren som nå skal bære det tyngste strukturgrepet, måles av staten som en av de mest effektive i landet på sitt eget område. Vi understreker samtidig at vi ikke bruker slike tall som en fordelingsnøkkel for kutt, og at vi mener effektivitetsscorer generelt ikke egner seg til det. En score forteller om avstand til beste målte praksis innenfor det som er målt, ikke om hvor det er forsvarlig å kutte. Vi bruker tallene til det de faktisk kan bære: å vise at påstanden om betydelige uinnfridde gevinster i barnehage og skole i Eidsvoll ikke er dokumentert. Tallene er hentet direkte fra departementets datafil for analysene 2023 og 2024 og kan etterprøves av hvem som helst.

Dette er verdt å veie mot hva strukturgrepet faktisk gir. Skolene melder selv, i Delrapport 1, om stabilitet, god tilgang på kvalifiserte søkere og lav turnover. Det er ikke et bilde av en sektor i fritt fall, men av en sektor under stramme rammer. Å hente et beskjedent antall årsverk, i hovedsak i ledelse og administrasjon, ved å legge ned nærskolene, er en prioritering som må begrunnes langt bedre enn den er i dag. Vi merker oss dessuten at kunnskapsgrunnlaget ikke inneholder ett eneste resultattall, verken grunnskolepoeng, nasjonale prøver eller gjennomføringsdata. Rapporten omtaler kvalitet uten å vise til resultater. Da kan ikke stordrift begrunnes med kvalitet.

Her er det verdt å merke seg hva statens analyse faktisk måler. Effektivitetsscoren for grunnskolen bygger ikke på kroner alene: produktene i analysen er læringsmiljø, skolebidrag på 1. til 4. trinn, skolebidrag på 5. til 7. trinn og grunnskolepoeng korrigert for elevgrunnlag. Det er altså læring per krone som måles, justert for hvilke elever kommunen faktisk har. For Eidsvoll viser den samme filen et sammensatt bilde vi mener kommunen må tørre å legge fram: skolebidraget på 1. til 4. trinn ligger over landssnittet, mens korrigerte grunnskolepoeng ligger klart under. Med andre ord skaper Eidsvollskolen merverdi tidlig i løpet, samtidig som sluttresultatet er svakt. Det er et argument for å styrke det som virker og sette inn tiltak der løpet svikter, ikke for å endre strukturen. Vi understreker at dette er tall på kommunenivå og ikke kan tilskrives enkeltskoler. Men de finnes, de er offentlige, og de er utarbeidet for staten. At kunnskapsgrunnlaget for en strukturutredning ikke inneholder ett eneste slikt resultattall, mens de ligger tilgjengelig i departementets egen datafil, er en mangel som bør rettes før vedtak.

Kommunens eget kunnskapsgrunnlag underbygger dette. Delrapport 1 fastslår at Eidsvoll driver skole og barnehage på et kostnadsnivå som ligger lavere enn det nasjonale gjennomsnittet, og at dette «tyder på effektiv drift». Sektoren som nå skal bære strukturkuttet, er altså etter utredernes egen vurdering allerede effektivt drevet. Vi anerkjenner samtidig at kapasiteten er ujevnt fordelt i kommunen. Men ledig kapasitet er ikke det samme som overkapasitet. Vilberg skole ble utvidet fra to- til fire-parallell i 2025, gjennom et nybygg som etter kommunens eget kunnskapsgrunnlag «erstatte og utvider tidligere kapasitet». Skolen ble dimensjonert etter prognosene som forelå da vedtaket ble fattet, og bygget for å ta imot den veksten som er ventet i området. Rapportens egne prognoser viser at elevtallet der er anslått å øke fra 377 elever i 2025 til mellom 421 og 436 i 2030. At en nybygd skole ikke er full fra første dag, er ikke et tegn på feilinvestering. Det motsatte ville vært bekymringsfullt: en skole som allerede er fylt opp ved åpning, er for liten i en kommune som vokser. Denne kapasiteten er en planlagt reserve for barna som kommer, ikke et overskudd til fri disposisjon. Brukes den i stedet til å ta imot barn fra andre deler av kommunen, forbrukes nettopp den kapasiteten investeringen skulle sikre, og kommunen kan stå overfor det samme behovet på nytt om få år. Svaret på ujevn kapasitet i en langstrakt kommune er derfor ikke å fjerne nærskolene noe sted i kommunen.

5. Et nedgradert nullalternativ er en tommel på vekta

Det sterkeste enkeltfunnet i Delrapport 2 står i utredernes egne ord. Etter samfunnsøkonomisk metodikk (Finansdepartementets rundskriv R-109/2021 og veilederen fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring) skal nullalternativet være en forsvarlig videreføring av dagens situasjon, den nøytrale referansen alt annet måles mot. I Delrapport 2 er Alternativ 0 i stedet definert som dagens struktur pluss innsparingskravet, beskrevet slik at det uten strukturendring vil innebære «omfattende reduksjoner i tjenestetilbudet til barn i barnehage og elever». Rapporten skriver selv at konsekvensene av denne reduksjonen ikke fullt ut er utredet.

Konsekvensen er at sammenligningsgrunnlaget er svekket med vilje. Når referansen er en skole vi på forhånd har forutsatt skal bli dårligere, vil enhver strukturendring framstå som fordelaktig. Det biaserer ikke bare økonomien, men også den høyt vektete vurderingen av barnas beste, fordi et kutt måles mot et nullpunkt som selv er forutsatt å være dårlig. I tillegg lastes referansen med det høyeste tallet i omløp: strukturmandatet er 30 millioner, men nullalternativet legger til grunn hele oppvekstområdets innsparing på 40 millioner. Å laste sammenligningsgrunnlaget med det mest offensive tallet overdriver hvor ille en videreføring av dagens struktur ville vært.

6. De avgjørende analysene kommer etter at høringen er over

Utrederne egne lysbilder fra 24. juni gjør dette til det tydeligste punktet i hele saken. Der står det svart på hvitt at sluttrapporten i september inneholder ferdigstilling, ROS og barnets beste-vurderinger og først da hensyntar høringsinnspillene, og at saken går til beslutning i november. De prissatte virkningene, den samlede sammenstillingen og vektingen kommer samme sted. Innbyggerne høres fram til 10. september på et grunnlag der nettopp det som avgjør saken, mangler. Delrapport 2 skriver dessuten at innspillene fra høringen skal innarbeides «slik vi ser hensiktsmessig». Det er en ærlig formulering, men den bekrefter at det er utrederne selv som avgjør hvilken vekt innbyggernes innspill får, uten at høringspartene ser resultatet før saken går til vedtak.

På et annet lysbilde slår de samme utrederne fast det demokratiske prinsippet at den som blir berørt av et offentlig vedtak, skal få uttale seg før vedtaket fattes. Nettopp derfor henger ikke prosessen sammen: hvis barnets beste-vurderingen og risikoanalysen først foreligger etter at høringen er stengt, får innbyggerne aldri uttale seg om det grunnlaget vedtaket faktisk bygger på. Dette bryter med det ulovfestede forvaltningsrettslige prinsippet om at en sak skal være forsvarlig opplyst før avgjørelse tas. Utdanningsdirektoratet slår i rundskriv Udir-2-2012 fast at kommunestyret i en sak om skolenedleggelse skal ha rimelig kjennskap til synspunktene til dem som berøres, før vedtak treffes. Dersom kommunen har forskrift om skolekretsgrenser og behandler nedleggelse og kretsending samlet, gjelder dessuten forvaltningslovens kapittel VII om forskrifter, med krav om at berørte får uttale seg før vedtak. Et opplegg der de avgjørende analysene først kommer etter høringen, er vanskelig å forene med dette (jf. også Sivilombudet sak 2010/868).

Vi minner også om at Hovedutvalget selv, i sak 26/11 den 12. mai, ba om at Delrapport 2 tydelig skulle belyse reell netto økonomisk effekt av alternativene, inkludert skyss, investeringer, overgangskostnader, drift og vedlikehold, og at informasjonen skulle gjøres tilgjengelig slik at høringspartene fikk reelt grunnlag for medvirkning, særlig når høringsperioden går gjennom sommeren. Dette er utvalgets eget vedtak, og det er ennå ikke innfridd. Den reelle netto økonomiske effekten er utsatt, og høringen løper gjennom sommeren med skolestart 17. august og få skoledager før fristen 10. september. Derfor er vårt fremste krav en ny høringsrunde når disse analysene foreligger, i god tid før behandlingen i Hovedutvalget 3. november, formannskapet 10. november og kommunestyret 17. november.

7. Barnets beste er en bindende rettsregel, ikke en kolonne

Barnets beste er ikke ett hensyn på linje med andre, og ikke en kvalitativ kolonne ved siden av kroner. Det er en bindende rettsregel med tre dimensjoner: en rettighet, et tolkningsprinsipp og en saksbehandlingsregel. Grunnlaget er Grunnloven § 104, FNs barnekonvensjon artikkel 3 (inkorporert med forrang gjennom menneskerettsloven) og opplæringslova § 10-1.

FNs barnekomité's generelle kommentar nr. 14 og norsk høyesterettspraksis slår fast at barnets beste skal danne utgangspunktet, gis særlig vekt og ligge i forgrunnen (Maria-dommen, Rt. 2015 s. 93, og storkammerdommen HR-2020-662-S, der barnets beste omtales som «av overordnet betydning»). Den som vil la økonomiske hensyn gå foran, har en bevisbyrde for å vise at det ikke finnes andre gjennomførbare og akseptable løsninger. Kirsten Sandberg, tidligere leder av FNs barnekomité, har slått fast at lokale vedtak om hvor skoler skal ligge, er omfattet av Grunnloven § 104 andre ledd, og at kravene gjelder på alle stadier, fra budsjett og mandat til endelig vedtak. Et bundet sparemål som veies én mot én med barnas beste, er ikke i samsvar med denne normen.

Retten til å bli hørt (artikkel 12)

Barnas beste kan ikke fastlegges riktig uten at retten til å bli hørt er respektert (barnekonvensjonen artikkel 12, Grunnloven § 104 første ledd og opplæringslova § 10-2). Artikkel 12 gjelder ikke bare enkeltbarn, men barn som gruppe, og i kollektive avgjørelser som skolestruktur har kommunen en aktiv plikt til å innhente barnas syn, ikke bare en adgang til å ta imot innspill. Barnas syn må vektlegges reelt, og vektleggingen må gjøres synlig i begrunnelsen. Det er nettopp den standarden Hovedutvalget selv etterlyste da det ba om reelt grunnlag for medvirkning, og utrederne har selv erkjent at tidspresset i oppdraget reduserte kvaliteten på medvirkningen tidlig i prosessen. Når høringen i tillegg løper gjennom sommeren, elevrådene ikke er konstituert ved skolestart, og det bare er få skoledager før fristen, er det strukturelt vanskelig å oppfylle plikten. FAU er foreldrenes organ, ikke barnas talerør. Svikter medvirkningen, er barnas beste-vurderingen ikke bare ufullstendig, den er prosessuelt mangelfull.

Inkluderende opplæring (CRPD) og skyssrisiko (artikkel 6)

Fra 1. januar 2026 er FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) inkorporert i norsk rett med forrang. CRPD artikkel 24 om inkluderende opplæring er dermed nå en forrangsnorm. Strukturvalg som svekker tilbudet, den fysiske adgangen eller den spesialpedagogiske kontinuiteten for elever med funksjonsnedsettelser, må vurderes eksplisitt mot denne normen, og et bundet sparemål kan ikke uten videre gå foran. Skyss og trafikkrisiko er heller ikke bare en transportkostnad. Barnekonvensjonen artikkel 6 pålegger aktive tiltak for barns liv og utvikling, og trafikkfarlige eller værutsatte skoleveier i en langstrakt kommune er et spørsmål om barnas trygghet, ikke en linje i et regneark.

8. Forskingen støtter ikke at større skoler gir bedre kvalitet

Et premiss for stordrift er at større skoler gir bedre kvalitet. Forskingen gir ikke grunnlag for den påstanden. Den brede norske og nordiske gjennomgangen (Solstad og Solstad 2025) finner ikke belegg for at større skoler gir bedre faglig læring, og der forskningen peker i en retning, peker den om noe i favør av de mindre skolene. De internasjonale tallene som ofte brukes for å hevde at store skoler er bedre, gjelder i stor grad amerikanske videregående skoler, ikke norsk grunnskole, og er ikke overførbare. Gode og dårlige skoler finnes i alle størrelser. Nyere norsk forskningsgjennomgang finner bare en svak sammenheng mellom skolestørrelse og læringsutbytte, med et eventuelt vendepunkt så høyt som 500 til 700 elever. Verken skolene i Eidsvoll eller de aktuelle mottaksskolene ligger nær det området, og sammenhengen er uansett svak. Det gir ikke grunnlag for å hevde at en nedleggelse i seg selv løfter kvaliteten. Kommunens eget kunnskapsgrunnlag trekker samme konklusjon: effekten på læring og trivsel er vanskelig å måle og ikke entydig, mens de negative virkningene for lokalsamfunn er gjennomgående. Riksrevisjonen har dessuten nylig pekt på at den avgjørende faktoren for elevenes læring er kvaliteten på undervisningen i klasserommet, ikke ressursnivået eller den strukturelle organiseringen. Det er for øvrig et poeng lederen av Hovedutvalget selv har formulert godt i et innlegg i EUB: kvaliteten i skolen avgjøres i klasserommet. Vi er enige. Nettopp derfor kan ikke strukturendringer begrunnes med kvalitet.

Heller ikke økonomien er så enkel som et sparemål antyder. Forskingen plasserer brekket i kostnadskurven ved om lag 30 elever. Over dette er en skole ikke dyr per elev på en måte som gir stor innsparing ved nedlegging. Samtidig kan økte skysskostnader, kapitalbehov i mottaksskoler og tap av rammetilskudd ved overgang til privatskole spise opp innsparingen. En gevinst som ikke regner med disse, er ikke en dokumentert gevinst. Den egentlige utgiftsveksten i norsk grunnskole ligger dessuten ikke i små skoler, men i veksten i individuelt tilrettelagt opplæring og assistentbruk, uavhengig av skolestørrelse (Senter for praksisrettet utdanningsforskning, Universitetet i Innlandet, 2026). Eidsvoll ligger her over både landet og sammenlignbare kommuner. Et strukturgrep treffer dermed ikke den kostnaden som faktisk driver budsjettet.

Ny finsk forskning (Lehtonen 2021) viser at folketallet i en skolekrets faller raskere etter at skolen er lagt ned enn før. Vi gjengir dette med forfatterens eget forbehold om at det er finsk forskning og at skolen er én av flere faktorer. Men retningen er tydelig: en spart krone på skolebygg blir lett til en lengre buss for et barn og en svekket bygd. Kostnaden forsvinner ikke, den flyttes. Skyss har også en helseside: forskningen viser at elever med skyss som gruppe er i dårligere fysisk form enn de som går eller sykler, og at om lag hver fjerde elev har fysiske plager av skyssen, særlig når den er lang (Solstad og Solstad, Nordlandsforskning). En skole som ikke legges ned, er også en investering i framtiden, ikke bare en utgift i dag.

Ett forhold til hører med, og det er lite påaktet i utredningen. Verdien av å vokse opp i et stabilt elevfellesskap slutter ikke ved grunnskolen. Elever som har gått sammen gjennom hele skoleløpet, tar med seg et etablert nettverk og en felles historie inn i videregående opplæring, og det gir trygghet i en overgang mange opplever som krevende. Dette er særlig viktig for elever som strever sosialt eller trenger tid på å finne sin plass, fordi de i et kjent miljø blir sett som en de andre kjenner, ikke som en elev i mengden. Når Eidsvoll allerede har lavere gjennomføring i videregående enn fylket for øvrig, er dette ikke en detalj. Brudd i elevfellesskapet må derfor vurderes som en ikke-prissatt virkning på linje med reisevei og bygningssmasse, og vi kan ikke se at det er gjort.

Dette er ikke bare vår vurdering. Da Drammen kommunestyre høsten 2024 fikk en utredning som vurderte seks skoler for nedleggelse, endte kommunestyret med å ikke legge ned noen av dem. Herman Ekle Lund, gruppeleder for Venstre i Drammen, har i Utdanningsnytt (25. mars 2026) begrunnet standpunktet med at konsekvensene av å legge ned skoler i praksis er irreversible, og at de langsiktige kostnadene for lokalsamfunn, folkehelse, bolyst og ungt utenforskap er langt større enn det kortsiktige underskuddet ved å drive noen skoler med overkapasitet, «selv om det skulle vedvare lenge». Han peker også på at KS-økonomenes fireårige økonomiplanblikk er blitt svært premissgivende for kommunale utredninger, og etterlyser at nåverdien av lokalsamfunnene regnes inn på lik linje. Det er samme innvending som vår, fra en annen kant av det politiske landskapet: et regnestykke som stopper ved økonomiplanperioden, fanger ikke kostnaden ved det som ikke kan gjøres om.

Den samme innsikten har nå nasjonal forankring. Fellesskoleutvalgets bestilte analyse (SØF-rapport 2/2026) tallfester at selv små forbedringer i skolen gir samfunnsgevinster i milliardklassen, og utvalget konkluderer i NOU 2026:10 (kapittel 2.4, s. 44 til 45) med at «Sparetiltak som rammer kvaliteten i skolen, vil derfor kunne svekke offentlige finanser». Utvalget foreslår også (sammendraget s. 17 til 18, utdypet i kapittel 13.1 om risiko for lokal underinvestering i skole, s. 287 til 288) at staten skal utrede kompensasjon for forskjellen mellom gjennomsnittskostnad og marginalkostnad per elev når kommuner trekkes for fallende elevtall, nettopp fordi dagens system overdriver hvor mye en kommune reelt sparer på færre elever. Det er samme logikk som ligger til grunn for vårt krav om reell netto økonomisk effekt.

9. Utrederne bryter med sine egne anbefalinger

Det mest tankevekkende er at det samme fagmiljøet som utreder Eidsvoll, nylig har publisert anbefalingene prosessen bryter med. Telemarksforsking og Nordlandsforsking (rapport 931, april 2026, med samme prosjektleder som Eidsvoll-oppdraget) gir syv anbefalinger for en forsvarlig strukturprosess. Etter vår gjennomgang brytes flere av dem fortsatt: sparemålet ble låst før kunnskapsgrunnlaget forelå (anbefaling 1), medvirkningen kommer etter at alternativene er fastlagt (anbefaling 2), de realistiske økonomiske beregningene med skyss, mottaksskoler og overgangstiltak er utsatt (anbefaling 5 og 6), og hele prosessen er utløst av et budsjett punkt framfor å være forankret i en helhetlig kommunal plan (anbefaling 7). Rapportens eget hovedfunn er at prosess slår innhold: sen og formell medvirkning skaper polarisering, mens tidlig og reell medvirkning gir legitimitet, også når vedtaket går mot lokale ønsker. Det er en standard utrederne har satt selv, og som denne prosessen ennå ikke oppfyller.

Med NOU 2026:10 har dette fått nasjonal tyngde. Utredningen dokumenterer at rapport 931 ble utarbeidet på oppdrag fra Fellesskoleutvalget og Kunnskapsdepartementet, og utvalget foreslår (sammendraget s. 18 til 19, kapittel 13.5 om framtidige endringer i skolestrukturen, s. 312) at det utarbeides en nasjonal veileder for kommunenes arbeid med skolestruktur, basert på forskningsbaserte anbefalinger, samt at det framskaffes mer forskningsbasert kunnskap om kostnadsbildet, skolestørrelser og sammenhengen mellom pengebruk og kvalitet i norsk skole. Når et regjeringsoppnevnt utvalg konkluderer med at kunnskapsgrunnlaget på nettopp disse punktene er mangelfullt, og at kommunene trenger en felles faglig standard, forsterker det vårt hovedkrav: Eidsvoll bør ikke fatte et irreversibelt strukturvedtak i november på et grunnlag kommunen selv kaller ufullstendig, mens den nasjonale standarden for slike prosesser er under utarbeidelse.

10. Til alternativene og kommunestyrets tilleggsvedtak

Høringen omfatter ti alternativer, fra Alternativ 0 til Alternativ 9, der tre berører Feiring, to berører Ås, og ett hver berører Eidsvoll verk, Langset, Dal og Stensby barnehage. Vi rangerer ikke skoler mot hverandre, og vi peker ikke ut enheter som kan endres. Grunnen er enkel: standpunktet vårt er at ingen av dem skal legges ned. Det vi uttaler oss om, er rammene, rekkefølgen og de tilleggsbestillingene kommunestyret selv har gjort.

Oppvekstsenter og lokale tilbud (problemstilling C)

Vi merker oss at kommunestyret i sak 26/80 selv har bedt om at sluttrapporten utreder alternative modeller for Ås og Langset, herunder oppvekstsenter med samlokalisering av skole og barnehage, opprettholdelse av 1 til 7-skole på Langset, og andre modeller som kan opprettholde eller videreutvikle et lokalt tilbud. Det er bra at modeller som viderefører lokale tilbud skal utredes, og vi forventer at de utredes reelt og på like vilkår med nedleggingsalternativene, ikke som en formalitet. Men vi vil ikke bli misforstått, og vi vil ikke at åpenhet om organisasjonsformer skal brukes som forhandlingskort. Vår støtte gjelder utelukkende modeller der skolen består med alle sine trinn. Et oppvekstsenter er en organisatorisk løsning der barnehage, skole og SFO kan ha felles ledelse og tettere samarbeid. Det er ikke, og skal ikke gjøres til, en anledning til å flytte klassetrinn, tømme en skole gradvis eller endre skolestrukturen under et vennligere navn. En modell som innebærer at trinn tas ut av en skole, er en delvis nedleggelse uansett hva den kalles, og den støtter vi ikke. Vi minner samtidig om at kommunen allerede har regulert for barnehageformål ved Langset skole, som et tiltak for å erstatte eller avlaste Stensby barnehage. Vi utdyper dette under alternativ 9.

Kapasitet på ungdomstrinnet og Dal (problemstilling A og B, alternativ 8)

Kommunestyret har også bedt om en samlet analyse av framtidig kapasitet på ungdomstrinnet i hele kommunen, og om hvordan forslagene samspiller med LDIP og KVVU Dal skoler. Det er nødvendig. Et alternativ om å ikke utvide Dal (alternativ 8) kan ikke vurderes løstrevet fra den samlede ungdomstrinnskapasiteten, fra konseptvalgutredningen som allerede pågår, eller fra det faktum at den rødgrønne sida tvert imot ønsket å framskynde et fullverdig skoletilbud på Dal. En kapasitetsanalyse må dessuten være ærlig om usikkerheten i prognosene. Befolkningsprognoser på krets nivå er usikre og må presenteres med åpne forbehold. Prognoser er hypoteser, ikke fasit, slik også rapport 931 krever.

Barnehagene og Stensby (alternativ 9)

At en barnehagednedleggelse (Stensby, alternativ 9) er trukket inn i høringen, gjør barnehagefronten til en del av saken. Her mener vi grunnlaget er svakest av alle alternativene. Alternativet slik det er beskrevet, forutsetter at Ankertunet barnehage utvides fra fire til åtte avdelinger, at Stensby legges ned, og at barna overføres dit. Men rapporten opplyser selv at utvidelsen av Ankertunet er tatt ut av budsjettet for 2026. Alternativet hviler dermed på en forutsetning kommunen selv har strøket. Da står det to muligheter igjen, og begge må fram i lyset før noe vedtas: enten må utvidelsen faktisk bevilges, eller barna må fordeles på flere barnehager. Rapporten beskriver selv den siste muligheten, og den beskriver konsekvensen: at barna må fordeles på andre barnehager utenfor området, at færre da kjenner hverandre ved skolestart, at overgangen blir mer utrygg for noen barn, og at den sosiale kontinuiteten mellom barnehage, skole og nærmiljø svekkes. Det er ikke en bieffekt. Det er å la de yngste barna bære konsekvensen av et budsjettvedtak.

Her er et forhold utredningen ikke løfter fram, men som etter vår vurdering er avgjørende. Ankertunet barnehage ligger på Eidsvoll Verk. Stensby barnehage ligger ved Minnesund. Dette er ikke nabolag, det er to ulike deler av kommunen med hvert sitt poststed, og avstanden er om lag 12,4 kilometer hver vei. Rapporten omtaler dette som at barna overføres til Ankertunet barnehage, og skriver at noen familier kan få lengre reisevei, særlig de som er bosatt lenger nord i kommunen. Det er en påfallende forsiktig beskrivelse av å flytte et barnehage tilbud til den andre enden av kommunen. Konsekvensen er dessuten en annen enn rapporten selv legger til grunn: den skriver at mange familier velger den lokale barnehagen nettopp av hensyn til overgangen til Langset skole, som ligger i samme område. Flyttes barna til Eidsvoll Verk, går de i barnehage i ett skoleområde og begynner på skole i et annet. Da er ikke den sosiale kontinuiteten mellom barnehage, skole og nærmiljø svekket. Den er borte.

Og her mangler et alternativ som kommunen selv har forberedt. Delrapport 1 opplyser at det ble lansert planer om en ny barnehage ved Langset skole på Minnesund, nettopp som et tiltak for å «erstatte eller avlaste Stensby barnehage». Videre står det at det ble gjennomført planmessige forberedelser, «herunder endring av reguleringsplan for å åpne for barnehageformål ved Langset skole», men at prosjektet «ikke ble prioritert for realisering». Overskriften i kommunens eget kunnskapsgrunnlag er at prosjektet er utsatt, ikke skrinlagt. Planarbeidet er altså gjort, arealet er regulert til formålet, og det som mangler er en prioritering. Likevel er ikke dette vurdert som et alternativ i Delrapport 2. De to veiene som presenteres for barna ved Stensby, er enten å flytte dem 12,4 kilometer til Eidsvoll Verk (alternativ 9), eller å flytte dem til Langset skole ved samtidig å redusere skolen til 1. til 4. trinn og sende 5. til 7. trinn til Vilberg og Ås (alternativ 7). Den tredje veien, å realisere en egen barnehage på det arealet som allerede er regulert til formålet, og samtidig beholde Langset skole som fullverdig 1. til 7. skole, er ikke utredet. Det er nettopp en slik modell kommunestyret ba om i sak 26/80.

Vi vil samtidig være tydelige på hvordan vi ser alternativ 7. Å redusere Langset skole til 1. til 4. trinn og flytte 5. til 7. trinn til andre skoler er en delvis nedleggelse. Det rammes av primærstandpunktet vårt, og vi går imot alternativet uavhengig av hvilken barnehageløsning som kobles på. Vi ber om at det ikke framstilles som en oppvekstsentermodell i sluttrapporten. Et oppvekstsenter forutsetter at skolen består, ikke at tre årstrinn tas ut av den. Skal barnehage ved Langset vurderes, må det skje på det arealet som allerede er regulert til formålet, som en egen barnehage, og ikke ved å omdisponere skolens lokaler eller redusere skoletilbudet.

Regnestykket forsterker innvendingen, og vi bruker rapportens egne tall. Innsparingspotensialet i årsverk oppgis til 0 til 0,2 årsverk, fordi barnehagen ligger på pedagognormen og personalet må følge barna. Bortfall av oppgradering og vedlikehold anslås til 5,9 millioner kroner over ti år, om lag 600 000 kroner i året. Utvidelsen av Ankertunet er på sin side satt til 72 millioner kroner, som rapporten selv omregner til om lag 3,6 millioner kroner i årlig kapitalkostnad. Vi er åpne om at utvidelsen også skal dekke et bredere kapasitetsbehov, og at hele kapitalkostnaden derfor ikke kan tilskrives dette alternativet alene. Men da er det desto mer påfallende at rapporten setter tallene ved siden av hverandre uten å vise noe netto resultat. Slik det står, kan et alternativ som gir 0 til 0,2 årsverk og 600 000 kroner i året i sparte vedlikeholdskostnader, ende med å koste kommunen mer enn det sparer. Det er nøyaktig den reelle netto økonomiske effekten Hovedutvalget ba om i sak 26/11, og som fortsatt ikke er lagt fram.

Tilskuddsmekanismen er det tredje forholdet, og rapporten tallfester den selv. Fordi driftstilskuddet til private barnehager beregnes ut fra gjennomsnittlige driftsutgifter i tilsvarende kommunale barnehager (forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager § 3), og fordi Eidsvoll har om lag 921 private mot 549 kommunale plasser, skriver rapporten at én krone spart i kommunale barnehager gir 1,67 kroner mindre i tilskudd til private. Barnehagen beskrives i tillegg som en enhet med relativt høye driftskostnader per barn, slik at effekten blir tilsvarende større. Dette må sies rett ut: en nedleggelse av én kommunal barnehage overføres som et kutt i finansieringen av 921 barnehageplasser, altså de fleste barnehagebarna i Eidsvoll. I rapporten står dette oppført som en innsparing. Vi mener det også må vurderes som en konsekvens for barn, og at det ikke kan føres bare på gevinstsiden.

Så til reiseveien, der vi mener utredningen har oversett noe vesentlig. Til forskjell fra skoleskyss finnes det ingen alminnelig rett til skyss til barnehage. Barnehageloven § 36 gir bare rett til gratis skyss der det er nødvendig for at barnet skal kunne motta spesialpedagogisk hjelp, og rapporten oppgir at ingen av de 45 barna ved Stensby har vedtak om spesialpedagogisk hjelp. For disse familiene finnes det altså ingen skyssordning i det hele tatt. Hele transporten blir familienes eget ansvar, egen tid og egen kostnad, og den vil i praksis skje med privatbil, over en strekning på om lag 12,4 kilometer hver vei, to ganger i døgnet ved levering og henting. Innsparingen fjerner dermed ikke en kostnad, den flytter den ut av kommuneregnskapet og inn i familienes hverdag, der ingen prissetter den. Rapporten beskriver selv virkningene: lengre reisevei, særlig for familier bosatt lenger nord i kommunen, en mer krevende dag for de yngste, kortere ettermiddager hjemme, mindre tid sammen med foresatte, mer stress og tidspress for foreldre, og svekket kontakt mellom barn i nærmiljøet. I en pendlerkommune er dette ikke detaljer. Det er selve familielogistikken, og den svekkes samtidig som det samme budsjettet reduserer åpningstider og innfører feriestenging i barnehage og SFO.

To forhold kommer i tillegg. Økt bilbasert transport av de yngste barna trekker i motsatt retning av kommunens egen folkehelsestrategi og kommunedelplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet, som begge vil begrense transportbehovet. Og byrden fordeles ujevnt. Rapporten peker selv på at familier med begrenset transport, én forsørger eller krevende arbeidssituasjon blir særlig påvirket, og at nytilflyttede familier og minoritetsfamilier rammes særskilt fordi barnehagen er en viktig integreringsarena. Av de 45 barna er 11 under tre år og 11 har minoritetsspråklig bakgrunn. En strukturendring der belastningen faller tyngst på dem som har minst slakk i hverdagen, er ikke sosialt nøytral. For oss er konklusjonen at barnas beste også må gjelde de yngste: der en barnehage har dokumenterte utfordringer med bygg og uteområde, er svaret et kvalitetsløft og en løsning på lokalene, ikke nedleggelse som innsparingstiltak. Vi bruker dette alternativet som eksempel fordi det er her rapportens egne tall er mest komplette. Den samme prøven må gjøres for hvert enkelt alternativ.

Forebyggende tjenester (vurdering D og E)

Her ligger noe av det mest alvorlige, og det henger sammen med resten av budsjettet. Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede omstilling også i PPT, helsestasjon, skolehelsetjeneste og barnevern. Samtidig viste kommunens egen presentasjon 24. juni at det samme budsjettet allerede kutter i helsestasjon, miljøarbeidere i skolen og utekontakter, og reduserer åpningstid og innfører feriestenging i barnehage og SFO. Dette er laget rundt barna. Vi er prinsipielle og presise: kommunen kan gjerne vurdere hvordan øvrige tjenester, funksjoner og lokaler organiseres, og det kan finnes gode faglige grunner til å samle enkelte funksjoner. Men slike vurderinger skal gjøres uavhengig av skolestrukturen, og de skal verken

forutsette eller forberede at skoler legges ned. Samordning av andre tjenester er ikke et argument for å tømme en skole, og et lokalbehov andre steder i kommunen skal ikke løses ved å frigjøre et skolebygg. Men omstilling i de forebyggende tjenestene må styrke, ikke svekke, tidlig innsats. Eidsvoll har gjennom Eidsvolltrappa forpliktet seg til å forebygge mer og reparere mindre. Å tynne ut nettopp de tjenestene som fanger opp barn tidlig, samtidig som skoler og barnehager sentraliseres, er å spare på feil sted. Tjenestene som skal hindre utenforskap, kan ikke bli salderingspost for et strukturmål.

11. Kommunens egne planer peker motsatt vei

En sentralisering vil bryte med forpliktelser kommunestyret allerede har vedtatt. Kommuneplanens samfunnsdel har trygghet og tilhørighet i lokalsamfunnet som mål, og oppvekstplanen 2022 til 2032 sier at alle barn skal oppleve lokal tilhørighet og gode nærmiljøer i alle deler av bygda, og motiveres til å gå og sykle til skolen. Folkehelsestrategien og kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet vil begrense transportbehovet. Lokale Ungdata-tall forsterker dette: bare 52 prosent av Eidsvoll-ungdommene går eller sykler til skolen, mot et nasjonalt mål på 80. Når grunnskolepoeng er den viktigste enkeltfaktoren for å fullføre videregående, og Eidsvoll allerede har lav gjennomføring i regionen, er lengre reisevei og mindre aktiv skolevei det motsatte av det kommunen har forpliktet seg til å bedre. Nærskoleprinsippet i opplæringslova § 2-6 slår fast at elevene har rett til å gå på en skole i nærmiljøet, og at kommunen skal legge særlig vekt på hvilken skole som ligger nærmest hjemmet. Topografi, trafikkforhold og kapasitet kan tas i betraktning, men er underordnet hovedregelen om nærhet (Utdanningsdirektoratets rundskriv Udir-2-2012). Økt skoleskysstrekker dermed stikk i strid med både nærskoleprinsippet og kommunens egne planer.

Fellesskoleutvalget regner dessuten (kapittel 3.1, s. 50 til 54) skolens betydning for lokalsamfunnet som ett av fellesskolens seks kjennetegn, og gjengir forskningsfunnet om at et nedleggingsforslag der skolen er den siste gjenværende institusjonen, oppleves som et brudd i selve lokalsamfunnets infrastruktur og identitet. Utvalget er samtidig ærlig på at strukturendringer kan være nødvendige for å gi alle elever et forsvarlig tilbud. Vi gjengir det, fordi vi bruker kilder innenfor deres egen rekkevidde og ikke strekker dem lenger enn de går. Men en generell mulighet er ikke et bevis for nødvendighet i Eidsvoll. Bevisbyrden ligger hos den som vil legge ned, den skal innfris med et reelt regnestykke og en reell vurdering av barnas beste, og den er ikke innfridd her. Standpunktet vårt står fast: ingen skoler i Eidsvoll skal legges ned.

Vi vil også løfte fram et tap som sjelden kommer med i regnestykket. Et skolebygg er i praksis lokaler for langt mer enn undervisning. Gymsal, klasserom og uteområder brukes av korps, idrettslag, foreninger og frivillige, ofte som det eneste tilgjengelige samlingsstedet i nærmiljøet. Legges en skole ned, forsvinner ikke bare skoletilbudet, men også den infrastrukturen frivilligheten hviler på. Eidsvoll har en egen frivilligstrategi og en kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet som begge bygger på at slike møteplasser finnes der folk bor. Dette hører hjemme i de ikke-prissatte virkningene, og vi kan ikke se at det er vurdert.

12. Eidsvoll Arbeiderpartis krav

På denne bakgrunn ber Eidsvoll Arbeiderparti om følgende:

1. At ingen skoler i Eidsvoll legges ned, verken helt eller delvis, og at ingen skole trappes ned trinn for trinn. Dette er Eidsvoll Arbeiderpartis primærstandpunkt, og det gjelder alle skolene i kommunen. Endringer i hvordan kommunen organiserer øvrige tjenester, funksjoner og lokaler må behandles som egne saker, uavhengig av skolestrukturen.
2. Ny høringsrunde når de prissatte virkningene, ROS-analysen og den konkrete, dokumenterte vurderingen av barnas beste per alternativ foreligger, i god tid før behandlingen i november. Innbyggerne må få uttale seg om det grunnlaget vedtaket faktisk bygger på, ikke bare om et kunnskapsgrunnlag kommunen selv kaller ufullstendig.
3. Et forsvarlig nullalternativ. Sammenligningen skal gjøres mot en forsvarlig videreføring av dagens situasjon, ikke mot dagens struktur lastet med innsparingskrav og uutredede kutt, og ikke mot 40 millioner når strukturmandatet er 30.
4. At Hovedutvalgets eget vedtak i sak 26/11 innfris: reell netto økonomisk effekt av hvert alternativ, inkludert skyss, investeringer, overgangskostnader, drift og vedlikehold, lagt fram før vedtak.
5. At premisset om innsparingspotensial i barnehage og skole dokumenteres og ikke forutsettes. Kommunens eget kunnskapsgrunnlag beskriver driften som effektiv, og statens effektivitetsanalyser plasserer Eidsvoll blant de fremste i landet på begge områder. Da må et uforholdsmessig stort kutt rettet mot barn og unge begrunnes særskilt, uten at andre tjenestoområder settes opp mot oppvekst.
6. Reell utredning, på like vilkår, av de tilbudsoppretholdende modellene kommunestyret selv har bestilt: oppvekstsenter, 1 til 7-skole på Langset og andre modeller som viderefører lokale tilbud. Herunder må det allerede regulerte arealet for barnehageformål ved Langset skole utredes som et selvstendig alternativ, som en egen barnehage kombinert med videreføring av fullverdig 1. til 7. skole, og ikke som del av et alternativ som samtidig reduserer skoletilbudet.
7. At ingen barnehage vurderes nedlagt før det foreligger et netto regnestykke som inkluderer kapitalkostnaden ved mottakskapasitet, virkningen på tilskuddet til private barnehager, og den transportkostnaden som faller på familiene fordi barnehageloven ikke gir alminnelig skyssrett. For alternativ 9 må det i tillegg avklares om utvidelsen av Ankertunet faktisk skal bevilges, siden alternativet ellers forutsetter at barna fordeles på flere barnehager.
8. At omstilling i PPT, helsestasjon, skolehelsetjeneste og barnevern skal styrke tidlig innsats og laget rundt barna, og ses i sammenheng med de kuttene i forebygging som allerede ligger i budsjettet, ikke bli salderingspost for et strukturmål.
9. En dokumentert barnerettighetsvurdering av hvert alternativ, med synliggjort avveining, og reell, dokumentert medvirkning fra barn og foreldre der barnas syn aktivt innhentes og vektet synlig.
10. Forankring i en helhetlig kommunal plan, og fysiske folkemøter både sentrumsnært og i grendene. Strukturspørsmål av generasjonsbetydning skal ikke avgjøres som et enkeltstående budsjetttiltak.

11. Subsidiært, dersom flertallet likevel velger å gå videre med strukturendringer mot vårt primærstandpunkt: at ingen strukturendring vedtas med innsparing som eneste eller viktigste premiss. Barnas beste skal være hovedhensyn, ikke driftsbudsjettet alene.

13. Avklaringsspørsmål vi ber om skriftlig svar på

1. Hvorfor er nullalternativet definert som dagens struktur med kutt og «omfattende reduksjoner i tjenestetilbudet», i stedet for en forsvarlig videreføring av dagens situasjon, slik R-109/2021 og veilederen fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring krever?
2. Hvilket innsparingstall gjelder som premiss for utredningen, når mandatet er 30 millioner, målet 20 til 40 millioner, og nullalternativet legger til grunn 40?
3. Når vil den reelle netto økonomiske effekten per alternativ (jf. sak 26/11), ROS-analysen og den konkrete vurderingen av barnas beste per alternativ foreligge, og vil de være tilgjengelige for høringspartene før fristen 10. september, eller først i sluttrapporten? Utredernes egne lysbilder plasserer disse i sluttrapporten, etter høringen.
4. Vil disse avgjørende analysene bli lagt fram for en ny høring når de foreligger, gitt at de er avgjørende for anbefalingen og ikke var en del av grunnlaget innbyggerne uttalte seg om, og gitt utredernes eget prinsipp om at berørte skal høres før vedtak fattes?
5. Kommunens egen presentasjon 24. juni begrunnet valget av strukturgrepet med at «en må starte et sted». Hvordan er det dokumentert at det finnes et reelt innsparingspotensial i barnehage og skole, når kommunens eget kunnskapsgrunnlag beskriver driften som effektiv, og hvordan er dette veid mot barnas beste?
6. Konkurranses grunnlaget (krav 1.1) forutsetter at den demografiske metodikken skal følge Multiconsults demografirapport fra desember 2025. Hvor i kunnskapsgrunnlaget er denne rapporten dokumentert, og kan den gjøres tilgjengelig for høringspartene?
7. Vil kommunen legge Kommunal- og distriktsdepartementets effektivitetsanalyser for barnehage og grunnskole til grunn i sluttrapporten, og redegjøre for hvordan et innsparingskrav rettet mot oppvekst forholder seg til at Eidsvoll der måles som nummer 13 i landet i barnehage og nummer 35 i grunnskole?
8. Utvidelsen av Ankertunet barnehage er ifølge rapporten tatt ut av budsjettet for 2026, samtidig som alternativ 9 forutsetter nettopp denne utvidelsen. Hva er kommunens forutsetning: blir utvidelsen bevilget, eller skal barna fordeles på flere barnehager, og er konsekvensene av det siste utredet og prissatt? Vi ber samtidig om en vurdering av at mottaksbarnehagen ligger på Eidsvoll Verk, om lag 12,4 kilometer fra Stensby og i en annen del av kommunen, og av hva det betyr for barnas overgang til skolen i eget nærmiljø.
9. Hvordan er familienes egen transportkostnad og tidsbruk prissatt i alternativ 9, gitt at barnehageloven § 36 ikke gir disse barna rett til skyss, og hvordan er den samlede netto effekten beregnet når kapitalkostnaden ved utvidelse og virkningen på tilskuddet til private barnehager regnes med?
10. NOU 2026:10 Fellesskolen (avgitt 11. august 2026) foreslår en nasjonal veileder for kommunenes skolestrukturarbeid og etterlyser mer forskningsbasert kunnskap om kostnadsbildet og sammenhengen mellom pengebruk og kvalitet. Hvordan vil kommunen innarbeide utredningens funn og forslag i sluttrapporten og i den politiske behandlingen i november?

14. Avslutning

Eidsvoll Arbeiderparti vil ha gode og trygge skoler og barnehager i hele kommunen, også i framtiden. Derfor sier vi nei til å legge ned skoler i Eidsvoll. Det er primærstandpunktet vårt, og det står fast gjennom hele denne prosessen. Vi sier ikke nei til å tenke nytt om hvordan kommunen ellers organiserer tjenester og lokaler, men det skal skje uavhengig av skolestrukturen. Vi sier nei til å forhaste et vedtak av generasjonsbetydning under økonomisk press, på et grunnlag kommunen selv kaller ufullstendig, mot en referanse som er ladet, og før barna er reelt hørt. Det fantes et saldert alternativ uten skolekutt. Det finnes fortsatt en vei som bygger i stedet for å kutte. Kommuner som lykkes over tid, er ikke de som kutter først og forklarer etterpå, men de som styrer med kvalitet, forutsigbarhet og respekt for dem som berøres. Vi leser dokumentene, og vi forventer at kommunen leser innspillene våre like grundig.

Barna først. Bygdene med. Fellesskolen som ryggrad.

Eidsvoll Arbeiderparti